

Unint esforços. El Museu Nacional de les Cultures del Món de Suècia

ANDERS BJÖRKLUND

Director del Museu d'Etnografia d'Estocolm

Traducció: Diana Puig

1

1. Screen, -a new artwork, de Do Ho Suh. Världskulturmuseet. Museu de les Cultures del Món (Göteborg). Fotografia: Ake Fredriksson © Världskulturmuseet

Anders Björklund es director del Museo de Etnografía de Estocolmo, pero también profesor de etnología, que, en el contexto escandinavo, está marcada tradicionalmente por líneas de investigación relacionadas con temas escandinavos, mientras que los antropólogos suecos, según esta visión tradicional, se dedican a cuestiones y culturas externas a su propio país. A pesar de esto, estas tendencias están cambiando y, actualmente, encontramos etnólogos suecos que trabajan fuera del país, así como antropólogos suecos en Suecia. En este texto, da una idea de su trayectoria como director de museo e investigador, describiendo el Museo Nacional de las Culturas de Mundo, un ejemplo de la cooperación nacional e internacional entre museos.

Anders Björklund is director of the Stockholm Museum of Ethnography, but also teaches ethnology, which in the Scandinavian context is traditionally committed to research into Scandinavian issues, while Swedish anthropologists, in this traditional scheme, devote themselves to issues and cultures that are external to their own country. Nonetheless, these tendencies are changing and these days one can find Swedish ethnologists

Què és el Museu Nacional de les Cultures del Món i per què es necessita una institució com aquesta? La globalització està canviant el nostre món. En les últimes dècades, el procés d'internacionalització ha creat un món més gran en el qual la gent interactua a través d'unes fronteres i uns espais que canvien ràpidament. Al mateix temps, hi ha comunitats d'immigrants que creixen dia a dia i que lluiten per trobar el seu lloc en les noves societats. Suècia no n'és l'excepció; amb una cultura i una ètica homogènia, Suècia es defineix actualment a través de la cultura plural i de la diversitat. Per tant, el reconeixement cultural és essencial quan es viatja, ja sigui a nivell internacional o nacional. El paper del Museu Nacional de les Cultures del Món és el d'aconseguir aquest reconeixement. L'objectiu és oferir perspectives en un món canviant on tot està connectat i la vida local és immensament variada.

L'1 de gener del 1988, el govern suec va prendre la decisió de crear aquesta nova institució. En aquell moment, a Estocolm, hi havia tres museus i l'any 2004 va obrir el Museu Nacional de les Cultures del Món a Göteborg. El Museu Nacional de les Cultures del Món és un consorci format pels quatre museus següents: el Museu d'Etnologia, el Museu d'Antiguitats de l'Extrem Orient, el Museu d'Antiguitats del Mediterrani i del Pròxim Orient d'Estocolm; i el Museu de les Cultures del Món, els quals, igual que l'administració central, són a Göteborg.

working abroad as well as Swedish anthropologists in Sweden. This text outlines his personal experience as a museum curator and researcher and describes the National Museum of World Cultures, an example of national and international cooperation between museums.

La raó existent darrera la decisió del govern era potenciar la recerca i el desenvolupament de les noves exposicions i també orientar quatre museus amb col·leccions d'origen no europeu cap a qüestions relacionades amb un món canviant. Com a conseqüència, els quatre museus suecs amb col·leccions que incloïen materials provinents de 400 anys de contactes amb la resta del món es van agrupar sota un nou ens i se'ls va encarregar una nova tasca: contribuir a la comprensió del canvi cultural, del contacte i de la confrontació d'un món globalitzat. La decisió fou precedida per debats intensos àmpliament difosos pels mitjans. Aquests debats no tractaven només de la incorporació d'un museu individual dins una nova institució, sinó també de la reorientació de les seves operacions. Es va discutir sobre la necessitat de traslladar algunes de les col·leccions a Goteborg, però finalment es va decidir que això crearia més desgast que energia i, per tant, les negociacions es van donar per tancades.

Els museus d'aquesta tipologia s'encarreguen de salvaguardar l'herència cultural de caràcter dual. D'una banda, formen part de l'herència de nombroses cultures i societats d'arreu del món, algunes encara existents i d'altres desaparegudes des de fa temps. Però a la vegada, aquestes col·leccions que trobem en aquests museus també formen part de l'herència sueca. Al llarg dels segles, s'han anat adquirint durant trobades entre suecs i gent d'altres nacionalitats i de procedències culturals molt diferents. Fins i tot es pot dir que reflecteixen aquests encontres i el impacte que tenen a l'hora d'ampliar el coneixement suec del món i així influencien la concepció que tenen els suecs de la seva història i del seu propi paper. Com s'influencien les diferents cultures a través de la història? I com les idees i les institucions interactuen a través de les fronteres? Quin tipus de significat tenia ajudar aquestes col·leccions?

La tasca principal dels museus és la preservació de les seves col·leccions per tal que les generacions futures puguin accedir-hi a través d'exposicions, programes i publicacions. S'espera que aquestes activitats siguin els eixos de tècniques audiovisuals i de comunicació per tal d'oferir al públic experiències estètiques i emocionals d'alta qualitat. Des que les col·leccions pertanyen a allò que es pot anomenar com « l'herència del món », s'ha forçat una obertura a un món més ampli. Els museus d'aquest tipus han de ser capaços de posar en escena exposicions i programes d'activitats que siguin apassionants i alhora provocadors, per tal d'imaginar la diversitat d'estils de vida i cultures que existeixen arreu del món. Així, doncs, han de transmetre el coneixement i oferir perspectives del que significa ser un ésser humà a través de les seves col·leccions i altres recursos. Idealment, aquest coneixement es construeix en col·laboració amb altres museus, organitzacions similars i universitats de tot el món. A través d'oferir interpretacions de qüestions humanes universals, el museu intenta assolir una confrontació entre el desconeixement i una ment oberta.

Els conceptes operacionals que guien el Museu Nacional de les Cultures del Món es poden resumir de la següent manera: són quatre museus que

ofereixen perspectives d'un món en constant evolució, a través de gestionar objectes i documents d'herències culturals i a través del diàleg amb el món que els envolta. Han de servir de fòrums per a encontres culturals i participar en intercanvis culturals presentant un programa variat d'activitats atractives, donant sempre una visió dels temes des d'una perspectiva respectuosa. No tenen, sota cap concepte, la intenció de proporcionar una imatge global del món, però comparteixen una mateixa missió bàsica. Els quatre museus tenen perfils diferents, basats en diverses col·leccions i característiques i el seu objectiu és, sobretot, no homogeneïtzar-los però sí capitalitzar la seva diversitat i deixar que siguin experts en els seus camps. Mentre es mantingui el debat entre els quatre museus, competeixin i fins i tot discrepin, es mantindrà el compromís de compartir la seva missió: *quatre museus que ofereixin perspectives d'un món canviant*.

Per tal de donar al lector una idea del potencial d'aquest consorci, faré una breu presentació de cada un dels museus que formen el Museu Nacional de les Cultures del Món, de Suècia, precedida d'una descripció de la institució.

El Museu Nacional de les Cultures del Món és una institució governamental i és el propi govern suec qui en defineix les seves tasques. Aquesta assignació de tasques s'imposa a tota la organització i la majoria de les activitats estan finançades per subvencions del govern. Com a institució museística, és responsable de presentar la història i les cultures que es van originar fora de Suècia. L'objectiu de l'organització és oferir perspectives que ajudin a la gent a aconseguir una nova i més profunda inserció en un món cada vegada més internacionalitzat. Prenent com a punt de partida la situació actual, té la intenció de proporcionar als visitants experiències que els complaquin, els pertorbin, els desafïïn i els inspirin, a través d'una combinació de coneixement, art i participació. L'objectiu és contribuir a un desenvolupament social que posi èmfasi en la igualtat, el respecte i la tolerància, i que representi la diversitat com una força positiva. La institució també vol treballar de forma conjunta amb participants d'altres cultures i altres sectors.

Prop de 150 persones treballen al Museu Nacional de les Cultures de Món. El cap de l'organització és el director general, designat pel govern suec. El dit director general, al seu torn, designa els directors de cada museu.

Des de l'1 de gener del 2005, l'entrada a tots quatre museus és gratuïta.

EL MUSEU D'ETNOGRAFIA

El Museu d'Etnografia vol augmentar el coneixement de la diversitat cultural del món a través de programes públics i exposicions. Utilitzant les seves extenses col·leccions i les seves històries més enriquidores, el museu intenta oferir informació i elements per reflexionar sobre la significació

2. Etnografiska Museet, Estocolm. Fotografia: Xavier Roigé

de l'ésser humà. El museu té la intenció d'obrir la ment del visitant cap a tot allò desconegut, mitjançant la interpretació de les qüestions universals. Per això, el lema del museu és: *Ecce Homo!*

La història del Museu d'Etnografia comença amb la fundació de la Real Acadèmia de la Ciència, l'any 1739. Després d'haver exposat les col·leccions al centre d'Estocolm i al Museu Natural d'Història, es van traslladar a edificis militars de Norra Djurgården, on es va construir més tard un nou edifici destinat a allotjar el museu. El 1980 el museu va obrir les seves portes al públic.

El museu té col·leccions d'arreu del món: Àsia, Àfrica, Nord i Sud Amèrica, Oceania i les regions àrtiques –en total uns 220.000 objectes, molts dels quals van arribar a Suècia a conseqüència d'expedicions. Molts d'aquests artefactes tenen un gran interès internacional i normalment són exposats a Suècia o a l'estranger. Les consultes a les col·leccions del museu segueixen una millora constant a través de fotografies digitals, de documentació i de la compilació d'una base de dades que inclou funcions de recerca.

El focus erudit del museu és l'antropologia social i cultural, amb especial èmfasi a la cultura material. « Portar el món a casa » és una de les exposicions permanents del museu, i explica la història dels valents viatgers i exploradors suecs que van anar a la recerca de móns desconeguts. Els deïxebles de Carls Linnaeus i Sven Hedin són uns dels més populars. L'exposició

mostra com la nostra visió del món no es defineix només per la « realitat », sinó en gran mesura per la imaginació i les necessitats del viatger.

Gran part del material africà que hi ha al museu va ser portat a Suècia per missioners. El museu disposa d'una extensa col·lecció procedent del Congo i també de l'època precolonial de Benin. Els nadius del nord d'Àfrica són representats al museu amb gran detall. Les col·leccions natives americanes inclouen ceràmica, teixits i armes, i l'exposició també s'ocupa de com la cultura popular va crear idees sobre els indis nord-americans dins la cultura sueca. Una exposició interdisciplinària, « Home creatiu », destaca els punts en comú que tenim els humans, sense tenir en compte el nostre rerefons cultural o context: menjar, dormir, estimar, treballar i entendre el món que ens envolta. Aquesta és una exposició que tracta sobre idees personals, culturals i universals que passen de generació en generació a través de mites i històries.

La biblioteca de consulta del museu està estretament vinculada a les col·leccions etnogràfiques. La biblioteca conté 55.000 títols, molts dels quals són únics. El restaurant del museu, Babajan, disposa d'una oferta gastronòmica d'arreu del món, i la botiga de regals ofereix una selecció de joies, joguines, teixits, llibres i nombrosos articles provinents d'Àfrica, Sud Amèrica, Austràlia i Sápmi (Sami-land).

EL MUSEU D'ANTIGUITATS MEDITERRÀNIES I DEL PRÒXIM ORIENT

El Museu d'Antiguitats del Pròxim Orient és el museu suec més destacat per les antiguitats del Mediterrani, i està situat al cor d'Estocolm. El propòsit del museu és tornar a la vida les històriques cultures mediterrànies a través d'exposicions temporals i permanents, activitats i visites guiades. El museu vol ser un oasi cultural, una petita part del Mediterrani que ofereix una riquesa cultural, estètica, tradicions, atmosfera, menjar i beure: un punt de trobada cultural on els períodes històrics, els llocs, les religions i les cultures es trobin, s'ajuntin i es combinin en constel·lacions canviants.

El 1954, el museu es va establir tal com se'l coneix actualment, fruit de la combinació de dues col·leccions ja existents: la del Museu d'Antiguitats Egípcies, fundat el 1928, i les col·leccions xipriotes. El 1976, el museu es va incorporar al fons de la Junta Nacional de Patrimoni i del Museu d'Història Nacional, i des del 1982 ha tingut la seu a l'edifici d'un antic banc del centre d'Estocolm.

Les col·leccions integren 40.000 peces procedents de l'antic Egipte, Grècia, Xipre, Itàlia i el món islàmic.

3 i 4. Etnografiska Museet, Estocolm. Fotografia: Xavier Roigé

5

Les col·leccions de Xipre són el resultat d'extenses excavacions efectuades per les expedicions *Swedish Cyprus* entre els anys 1927 i 1931. Aquesta és la col·lecció més important de troballes arqueològiques xipriotes fora de Xipre. Altres objectes de cultures clàssiques com la grega i la romana van ser adquirits pel museu a través d'excavacions sueques i de donacions.

Les exposicions egípcies mostren diversos aspectes de la vida de l'antic Egipte. Mòmies, taüts i altres troballes funeràries revelen les creences egípcies en la vida després de la mort. A la sala central del museu, les col·leccions d'antiguitats gregues, romanes i etrusques s'exposen conjuntament amb escultures, gerros pintats i retrats de marbre. Una exposició sobre l'art islàmic i del pròxim orient il·lustra la interacció entre les primeres cultures de l'orient mitjà, el nord d'Àfrica i la regió mediterrània.

El museu també té una sala daurada que conté una col·lecció de joies de plata i or d'èpoques antigues. Una sala d'estudi es centra en l'expedició arqueològica sueca que va anar a Xipre. Aquí, al voltant d'una tassa de cafè, o d'una copa de vi, els visitants poden conèixer i aprendre dades sobre els materials que es van portar de les expedicions.

Òbviament, moltes de les exposicions i programes tracten del món antic, però el museu també es centra en la cultura mediterrània contemporània. Un repte és incidir en la continuïtat i discontinuïtat entre les cultures i societats europees contemporànies i el món antic mediterrani, per tal de qüestionar la idea que l'antiguitat és el bressol d'Europa. En els propers dos anys, es preveu una major reorganització de les exposicions dels museus. Aquest procés es durà a terme en diferents etapes, i s'estima que finalitzarà cap al 2009. El museu gestiona un programa públic molt extens que inclourà visites guiades, manualitats per als nens, lectures, concerts i jornades culturals.

La biblioteca del museu conté literatura especialitzada en arqueologia i història de les cultures clàssiques mediterrànies, del Pròxim Orient i de l'Islam, amb un especial accent en les àrees de les col·leccions del museu. La botiga de regals té una gamma exclusiva d'escultures de bronze, gots de te turcs, ampolles de perfum egipci i reproduccions d'objectes que es troben a les col·leccions del museu. El Cafè Bagdad representa una porció de la cultura mediterrània on els visitants poden degustar dolços àrabs, cafè picant i plats mediterranis. El cafè oriental també ofereix nits literàries periòdiques, on es pot gaudir de literatura, música i poesia.

EL MUSEU DE LES CULTURES DEL MÓN

El Museu de les Cultures del Món va obrir el 29 de desembre del 2004 a Göteborg (a 500 quilòmetres d'Estocolm). El Museu de les Cultures del Món vol ser un lloc de trobada on la gent se senti sobretot còmoda, ja

5. Interior del Världskulturmuseet. Museu de les Cultures del Món, Göteborg. Fotografia: Hélène Binet (Commons Wikimedia)

6. Exposició *Fred Wilson - Site Unseen: Dwellings of the Demons*. Världskulturmuseet. Museu de les Cultures del Món, Göteborg. Fotografia: Åke Fredriksson © Världskulturmuseet

sigui a casa o a l'estranger, mentre viu experiències emocionals i intel·lectuals, i a la vegada pren consciència de la responsabilitat d'un futur global compartit en un món en canvi constant. Les activitats del museu tenen una perspectiva interdisciplinària que s'esforça per oferir un fòrum de discussió i reflexió on moltes veus es poden fer sentir, i on es poden plantejar temàtiques controvertides dins un ambient relaxat on la gent es pugui sentir com a casa, sigui quina sigui la seva procedència. Amb el nou edi-

fici, el Museu de les Cultures del Món, disposa de més facilitats per exposar. Les temàtiques canvien i les exposicions es mostren en cinc galeries diferents que volen representar les dinàmiques de la cultura mundial actual. Diversos equips d'investigadors nacionals i internacionals, experts i altres organitzacions rellevants són els encarregats de crear les exposicions. Des que la recerca és interdisciplinària, s'inclouen diversos tipus d'objectes en les exposicions. Objectes etnogràfics de tot tipus, històrics, tradicionals, d'art contemporani, pel·lícules o documentals, i fins i tot narracions personals.

Molts investigadors i viatgers han tingut un paper important en la fundació del que avui és el Museu de la Cultura del Món. El museu es basa en col·leccions etnogràfiques que han format part dels museus de Göteborg des de l'any 1800. Conserva una extensa col·lecció d'objectes, majoritàriament provinents d'Amèrica Llatina, Àfrica i Àsia, i també disposa d'un arxiu molt ric.

Entre molts objectes, la col·lecció conté una de les col·leccions europees més importants de « paracas » tèxtils del Perú. La col·lecció té un total de 100.000 objectes. La biblioteca del museu té una col·lecció de més de 30.000 títols i aproximadament 900 diaris i revistes del camp de l'etnografia, l'antropologia social i cultural, la història i la sociologia. Les parts més extenses de la biblioteca són les que cobreixen l'Amèrica Central i del Sud i Indonèsia.

A les escales principals trobem un restaurant i un cafè de caire més informal que són un complement extra a qualsevol visita del museu. Aquells visitants que desitgen restar-hi més estona, també disposen d'un bar. La selecció de la botiga de regals reflecteix la gran diversitat d'activitats que té el museu, comprèn una àmplia gamma: des d'objectes contemporanis fins a històrics, passant pels locals i els internacionals. La selecció estàndard es basa en les col·leccions, però també es pot connectar amb els temes de les exposicions existents en cada moment.

EL MUSEU D'ANTIGUITATS DE L'EXTREM ORIENT

La història del Museu d'Antiguitats de l'Extrem Orient comença el 1926, quan es van formar les col·leccions de l'Àsia oriental a Estocolm, a partir de les col·leccions arqueològiques de ceràmiques pintades procedents de l'edat de pedra de la Xina rural. Al 1959 aquestes col·leccions es van fusionar amb les col·leccions d'art i artesanía de l'Àsia oriental i l'Índia, del Museu d'Art Nacional. El resultat és l'actual Museu d'Antiguitats de l'Extrem Orient, que va obrir el 1963 a Skeppsholmen, al centre d'Estocolm.

7. Medelhavsmuseet. Museu de la Mediterrània i de les Antiguitats del Pròxim Orient, Estocolm. Fotografia: Holger Ellgaard (Commons Wikimedia)

8. Exterior del museu. Världskulturmuseet. Museu de les Cultures del Món, Göteborg. Fotografia: Åke Fredriksson © Världskulturmuseet

9. Entrada al Världskulturmuseet. Museu de les Cultures del Món, Göteborg. Fotografia: Hélène Binet (Commons Wikimedia)

10

El Museu d'Antiguitats de l'Extrem Orient vol ser un museu viu sobre la cultura d'Àsia, un escenari en canvi constant, on els visitants puguin trobar-se, explorar i discutir sobre la situació d'Àsia al món, la seva cultura, les seves tradicions, la seva realitat actual i les seves possibilitats en el futur.

Les exposicions permanents del museu mostren diferents aspectes del passat i del present d'Àsia. Per exemple, l'exposició *La Xina abans de la Xina* revela com era la regió abans que esdevingués el que avui coneixem com la Xina. S'explica com vivia i com s'expressava la gent durant milers d'anys abans del naixement de l'Imperi del Regne Mitjà. Molts dels objectes del museu tenen milers d'anys d'antiguitat, destaca la mundialment coneguda ceràmica pintada, de diferents estils i tradicions. Altres exposicions permanents són *L'escultura budista*, *L'escultura índia* i *Les pintures xineses*, i actualment el museu també està obrint exposicions addicionals. L'exposició *El Regne Mitjà*, inaugurada la primavera del 2007, presenta la Xina durant l'època dels emperadors. També hi ha exposicions de Corea i del Japó. Gran nombre de les exposicions temporals van ser molt aclamades quan el museu va reobrir a la tardor del 2004. En tres mesos, el museu va rebre 100.000 visitants durant la primera exposició temporal sobre Manga. Avui, les col·leccions del museu inclouen aproximadament 100.000 objectes. L'èmfasi en l'arqueologia i en l'art xinès, juntament amb nombroses adquisicions i generoses donacions, han permès al museu ampliar les seves col·leccions provinents de Corea, del Japó, de la Índia i del Sud-est asiàtic.

Un repte encara més gran és plasmar els enormes canvis que s'esdevenen en moltes parts de l'Est i del Sud-est asiàtic. Durant els últims 30 anys aquests canvis han convertit ràpidament l'Àsia del Pacífic en la tercera força política, econòmica i cultural, després d'Europa i de l'Amèrica del nord. Com a resultat d'això, durant els últims anys el museu ha exposat la gran creativitat artística de la regió.

La biblioteca asiàtica del museu, amb més de 100.000 títols, és considerada la més important d'aquesta tipologia en els països nòrdics i s'ha especialitzat en art, cultura i arqueologia asiàtica. Les col·leccions contenen un gran nombre de llibres en xinès, japonès i coreà. La botiga de regals inclou una excel·lent selecció provinent d'Àsia: llibres, porcellana, eines de cal·ligrafia i té, entre molts altres productes.

El programa d'activitats del museu inclou tallers i cursos amb temàtiques molt variades com per exemple els vegetals xinesos, l'escultura, la pintura amb tinta, la cal·ligrafia, la meditació, l'ikebana i el cinema.

El museu també ofereix programes educatius per a totes les edats. El personal docent ajuda als estudiants i també a altres visitants interessats en temes com la religió, la història, la geografia, l'arqueologia i les llengües.

FUSIONAR CAPACITATS I CONSTRUIR XARXES

Els quatre museus junts, aglutinen prop de 500.000 objectes provinents de tot el món –Àfrica, Àsia, Amèrica del nord i del sud i Oceania– i es complementen mútuament en relació a les temàtiques. També es complementen si tenim en compte les seves bases disciplinàries, bàsicament l'antropologia, l'arqueologia, la història de l'art i la història social. Això vol dir que cada un dels museus s'especialitza en una vessant diferent de la cultura. Si es combinen aquests recursos i aquestes àrees de coneixement, es creen noves possibilitats per aconseguir una perspectiva més completa i integrada sobre la cultura humana en el món. Això constitueix la base intel·lectual del Museu Nacional de les Cultures de Món. El fet d'intentar ajuntar aquests diferents tipus de museus és un repte intel·lectual i professional, però també representa un repte el fet que siguin situats en dues ciutats diferents: Estocolm i Goteborg, que repercuteix en què el personal directiu i tècnic s'hagi de traslladar prop de 500 km per poder assistir a una reunió.

Des del 29 de desembre del 2004, Suècia compta amb quatre museus excel·lents, operatius al cent per cent, oberts durant tot l'any i amb entrada gratuïta per a tothom. El propòsit és interpretar el món, conèixer la manera com les diferents cultures s'han influenciat les unes a les altres a través de la història, com les societats han interactuat i com les idees i les institucions han avançat travessant els seus límits. Es posa un especial

10, 11 i 12. Etnografiska Museet, Estocolm. Fotografia: Xavier Roigé

13

13. Etnografiska Museet, Estocolm. Fotografia: Xavier Roigé

èmfasi en la metodologia temàtica i geogràfica, remarcant temes que són universals per a totes les cultures i tots els éssers vius.

Un objectiu bàsic per a la institució del museu, també és construir i mantenir una cooperació amb els museus i les institucions dels països i cultures d'origen de les col·leccions. La perspectiva que s'aplica es pot anomenar « dualitat » de les col·leccions; és a dir, a part de ser exemples de cultures materials de diferents grups d'arreu del món, el fet que aquestes col·leccions arribessin a Suècia en un moment històric específic (1880-1930), aporta també una informació molt important sobre la història de Suècia. Partint d'aquesta base, se'ns presenten nous interrogants, podem desenvolupar nous projectes i se'ns obren noves perspectives. Les metodologies de treball aplicades variaran en cada cas, però l'objectiu principal és construir i coordinar una xarxa internacional de museus.

En els últims anys, el Museu Nacional de les Cultures del Món, ha estat un dels eixos impulsors de la creació d'una xarxa institucional anomenada ASEMUS, xarxa de museus d'Àsia i Europa, que avui aglutina més de 60 museus d'arreu del món en un primer projecte conjunt, l'exposició de pintura asiàtica sobre Europa i de pintures europees sobre Àsia.

Una altra xarxa –MEDMUS– és encapçalada pel Museu d'Antiguitats de la Mediterrània i del Pròxim Orient. La seva intenció és formar un grup de museus amb col·leccions contemporànies i d'arqueologia mediterrània. El Museu d'Etnografia s'ha involucrat molt en un altre tipus de xarxa, dedicada a qüestions de repatriació, específicament de restes humanes d'Austràlia així com d'un antic tòtem que pertany a la gent de Haida de la Columbia britànica, a Canadà. Les xarxes construïdes durant aquests processos, no tenen una estructura tan sistemàtica com en el cas de MEDMUS o ASEMUS, sinó que són el resultat d'esforços de museus ordinaris. La nostra creença és que tant les xarxes més formals, planificades acuradament, com les xarxes més informals, compreses en accions puntuals, són molt necessàries per assolir l'èxit.